

Svet
Evropske unije

Bruselj, 13. oktober 2023
(OR. en)

14181/23

LIMITE

COMAR 40
JUR 620
COJUR 50
ENV 1118

Medinstitucionalna zadeva:
2023/0353(NLE)

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	COM(2023) 580 final
Zadeva:	Predlog SKLEPA SVETA o sklenitvi, v imenu Evropske unije, Sporazuma na podlagi Konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu glede ohranjanja in trajnostne rabe morske biotske raznoverstnosti na območjih zunaj nacionalne jurisdikcije

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2023) 580 final.

Priloga: COM(2023) 580 final

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 12.10.2023
COM(2023) 580 final

2023/0353 (NLE)

PUBLIC

Predlog

SKLEP SVETA

o sklenitvi, v imenu Evropske unije, Sporazuma na podlagi Konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu glede ohranjanja in trajnostne rabe morske biotske raznovrstnosti na območjih zunaj nacionalne jurisdikcije

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

Cilj tega predloga je od Sveta pridobiti pooblastilo Komisiji, da v imenu Evropske unije (EU) sklene Sporazum na podlagi Konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu (v nadaljnjem besedilu: konvencija UNCLOS) glede ohranjanja in trajnostne rabe morske biotske raznovrstnosti na območjih zunaj nacionalne jurisdikcije (v nadaljnjem besedilu: Sporazum o BBNJ).

EU in njene države članice od leta 2004 sodelujejo v mednarodnem procesu z Združenimi narodi (ZN) za pripravo tega sporazuma. Komisija je na podlagi ustreznih sklepov Sveta o odobritvi začetka pogajanj v imenu EU¹ med letoma 2016 in 2023 opravila pogajanja za sklenitev Sporazuma o BBNJ. Končno besedilo Sporazuma o BBNJ je bilo sprejeto na medvladni konferenci o BBNJ² 19. junija 2023. EU je Sporazum o BBNJ podpisala 20. septembra 2023.

Sporazum o BBNJ obravnava ohranjanje in trajnostno rabo morske biotske raznovrstnosti na območjih zunaj nacionalne jurisdikcije. Ta območja pokrivajo skoraj dve tretjini svetovnih oceanov in približno 95 % njihovega obsega ter zajemajo odprto morje in mednarodno morsko dno. Sporazum o BBNJ bo omogočil boljše varstvo in upravljanje morske biotske raznovrstnosti na območjih zunaj nacionalne jurisdikcije. Zajema zlasti vprašanja v zvezi z morskimi genskimi viri, vključno z vprašanji o delitvi koristi, ukrepi, kot so orodja za upravljanje na posameznih območjih, vključno z morskimi zavarovanimi območji, presojami vplivov na okolje ter krepitvijo zmogljivosti in prenosom pomorske tehnologije.

Sporazum o BBNJ bo tretji izvedbeni sporazum na podlagi konvencije UNCLOS, katerega pogodbenice so EU in njene države članice. S tem sporazumom se bo konvencija UNCLOS prilagodila novostim in izzivom v zvezi z morsko biotsko raznovrstnostjo, do katerih je prišlo od njene sklenitve leta 1982. Sporazum bo prav tako dodatno podpiral uresničevanje agende ZN za trajnostni razvoj do leta 2030, zlasti cilja trajnostnega razvoja št. 14 („Življenje v vodi“). Sporazum o BBNJ bo tudi prispeval k doseganju ciljev, določenih v svetovnem okviru za biotsko raznovrstnost (sprejetem na podlagi Konvencije o biološki raznovrstnosti), zlasti cilja, da se do leta 2030 zagotovi učinkovito ohranjanje in upravljanje vsaj 30 % svetovnega kopnega, celinskih voda, obalnih območij in oceanov. Poleg tega bo podpiral izvajanje Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja (UNFCCC) in Pariškega sporazuma.

• Skladnost z obstoječimi politikami Unije

Komisija je zagotovila, da so bila pogajanja o besedilu Sporazuma o BBNJ v celoti skladna z zadevnimi predpisi in politikami Evropske unije na področjih, ki jih bo ta sporazum obravnaval (okoljska politika, politika pomorskega prometa, pomorska varnost, energetska politika, skupna ribiška politika, politika notranjega trga, skupna trgovinska politika, politika

¹ Sklepa, ki ju je Svet sprejel 22. marca 2016 in 19. marca 2018.

² Medvladna konferenca o mednarodnem pravno zavezujočem instrumentu na podlagi Konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu glede ohranjanja in trajnostne rabe morske biotske raznovrstnosti na območjih zunaj nacionalne jurisdikcije.

na področju raziskav in tehnološkega razvoja, podnebna politika in druge zadevne politike), ter z ustreznimi dvostranskimi in večstranskimi sporazumi, katerih pogodbenica je že EU. Sporazum o BBNJ prispeva tudi k evropskemu zelenemu dogovoru in je prednostna naloga v okviru agende EU za mednarodno upravljanje oceanov.

Ker je Sporazum o BBNJ izvedbeni sporazum na podlagi konvencije UNCLOS, ta pa je že sestavni del pravnega reda EU, je Komisija zagotovila tudi, da so se spoštovale določbe ter ravnotežje pravic in obveznosti iz konvencije UNCLOS, ki so vključene v pravni red EU, in da so bili rezultati pogajanj v skladu s konvencijo UNCLOS.

2. REZULTATI POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI IN OCEN UČINKA

Komisija je med pogajanjem tesno sodelovala z državami članicami. Potekala so tudi redna posvetovanja z ustreznimi deležniki, zlasti organizacijami civilne družbe in drugimi organizacijami, zastopanimi v okviru ZN.

3. PRAVNI ELEMENTI PREDLOGA

• Pravna podlaga

Predlog temelji na členu 192(1) in členu 218(6)(a) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU). Člen 218 PDEU določa postopek za pogajanja o sporazumih med Evropsko unijo in tretjimi državami ali mednarodnimi organizacijami ter njihovo sklepanje. Zlasti odstavek 6 določa, da Svet na predlog Komisije kot pogajalke po odobritvi Evropskega parlamenta sprejme sklep o odobritvi sklenitve sporazuma v imenu EU.

Od EU se v skladu s členom 191 in členom 192(1) PDEU zahteva, da prispeva k uresničevanju naslednjih ciljev: ohranjanju, varstvu in izboljšanju kakovosti okolja, varovanju človekovega zdravja, skrbni in preudarni rabi naravnih virov ter spodbujanju ukrepov na mednarodni ravni za reševanje regionalnih ali globalnih okoljskih problemov, zlasti v boju proti podnebnim spremembam.

Ob upoštevanju ciljev in vsebinskih določb Sporazuma o BBNJ ter vseh ustreznih veljavnih politik EU pristop težišča kaže, da je okoljska pravna podlaga najprimernejša za sklenitev Sporazuma o BBNJ.

4. PRORAČUNSKÉ POSLEDICE

Sporazum o BBNJ vzpostavlja posebno institucionalno strukturo. Ta vključuje Sekretariat, Znanstveni in tehnični organ, Posredovalni mehanizem, odbor za krepitev zmogljivosti in prenos pomorske tehnologije ter odbor za dostop in delitev koristi. Stroški teh institucij bodo razdeljeni med vse pogodbenice Sporazuma o BBNJ na podlagi lestvice ZN.

Institucionalni stroški izvajanja Sporazuma o BBNJ za Evropsko unijo bodo znani šele po prvi Konferenci pogodbenic, na kateri naj bi bil dosežen dogovor o začetnem proračunu za Sporazum o BBNJ.

Poleg institucionalnih stroškov bo izvajanje Sporazuma o BBNJ verjetno ustvarilo finančne potrebe za krepitev zmogljivosti v državah v razvoju in pomoč pri prenosu pomorske tehnologije, pa tudi, na primer, za pridobivanje znanstvenega znanja, potrebnega za vzpostavitev, spremljanje in pregled morskih zavarovanih območij. Morebitni stroški na svetovni ravni bodo pravočasno ocenjeni v okviru Sporazuma o BBNJ.

Predlog

SKLEP SVETA

o sklenitvi, v imenu Evropske unije, Sporazuma na podlagi Konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu glede ohranjanja in trajnostne rabe morske biotske raznovrstnosti na območjih zunaj nacionalne jurisdikcije

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 192(1) v povezavi s členom 218(6)(a) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju odobritve Evropskega parlamenta ⁽¹⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Sporazum na podlagi Konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu glede ohranjanja in trajnostne rabe morske biotske raznovrstnosti na območjih zunaj nacionalne jurisdikcije (v nadaljnjem besedilu: Sporazum o BBNJ) je bil sprejet v New Yorku 19. junija 2023.
- (2) V skladu s Sklepom Sveta (EU) 2023/1974 ⁽²⁾ je bil Sporazum o BBNJ 20. septembra 2023 podpisan v imenu Unije s pridržkom njegove poznejše sklenitve.
- (3) V skladu s členom 68(1) Sporazuma o BBNJ bo ta začel veljati 120 dni po datumu deponiranja šestdesete listine o ratifikaciji, odobritvi, sprejetju ali pristopu. Sporazum o BBNJ je na voljo vsem državam in organizacijam za regionalno gospodarsko povezovanje. Katera koli listina, ki jo deponira organizacija za regionalno gospodarsko povezovanje, se ne bo štela kot dodatna k tistim, ki so jih deponirale države članice take organizacije. Sporazum o BBNJ je na voljo pogodbenicam in nepogodbenicam Konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu (v nadaljnjem besedilu: konvencija UNCLOS).
- (4) S Sklepom Sveta 98/392/ES ⁽³⁾ je Unija sklenila konvencijo UNCLOS v zvezi z zadevami, ki jih ureja in za katere so njene države članice pristojnost prenesle na Unijo.
- (5) Svet je v sklepih z dne 20. julija 2023 ⁽⁴⁾ pozdravil sprejetje sporazuma o BBNJ in poudaril zavezanost Unije in njenih držav članic njegovi hitri ratifikaciji in izvajanju.

¹ [UL [...], [...], str. [...].]

² Sklep Sveta (EU) 2023/1974 z dne 18. septembra 2023 o podpisu, v imenu Evropske unije, Sporazuma na podlagi Konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu glede ohranjanja in trajnostne rabe morske biotske raznovrstnosti na območjih zunaj nacionalne jurisdikcije (UL L 235, 25.9.2023, str. 1).

³ Sklep Sveta 98/392/ES z dne 23. marca 1998 o sklenitvi Konvencije Združenih narodov o pomorskem pravu z dne 10. decembra 1982 in Sporazuma o izvajanju dela XI Konvencije z dne 28. julija 1994 s strani Evropske skupnosti (UL L 179, 23.6.1998, str. 1).

- (6) Cilj Sporazuma o BBNJ je zagotoviti ohranjanje in trajnostno rabo morske biotske raznovrstnosti na območjih zunaj nacionalne jurisdikcije za sedanjost in dolgoročno z učinkovitim izvajanjem ustreznih določb konvencije UNCLOS ter nadaljnjim mednarodnim sodelovanjem in usklajevanjem.
- (7) Pogodbenice morajo na podlagi Sporazuma o BBNJ sodelovati pri ohranjanju in trajnostni rabi morske biotske raznovrstnosti na območjih zunaj nacionalne jurisdikcije, tudi s krepitvijo in izboljšanjem sodelovanja z ustreznimi pravnimi instrumenti in okviri ter ustreznimi svetovnimi, regionalnimi, podregionalnimi in sektorskimi organi pri doseganju ciljev tega sporazuma ter s spodbujanjem sodelovanja med njimi.
- (8) Sporazum o BBNJ zajema štiri področja: morske genske vire, vključno s pošteno in pravično delitvijo koristi (del II Sporazuma o BBNJ), ukrepe, kot so orodja za upravljanje na posameznih območjih, vključno z morskimi zavarovanimi območji (del III Sporazuma o BBNJ), presoje vplivov na okolje (del IV Sporazuma o BBNJ) ter krepitev zmogljivosti in prenos pomorske tehnologije (del V Sporazuma o BBNJ). Sporazum o BBNJ bo dodatno podpiral uresničevanje agende ZN za trajnostni razvoj do leta 2030, zlasti cilja trajnostnega razvoja št. 14 („Življenje v vodi“), ter prispeval k doseganju ciljev Kunminško-montrealskega svetovnega okvira za biotsko raznovrstnost.
- (9) Sporazum o BBNJ je v skladu z okoljskimi cilji Unije iz člena 191 Pogodbe o delovanju Evropske unije, ki zajemajo ohranjanje, varstvo in izboljšanje kakovosti okolja, varovanje človekovega zdravja, skrbno in preudarno rabo naravnih virov ter spodbujanje ukrepov na mednarodni ravni za reševanje regionalnih ali globalnih okoljskih problemov, zlasti v boju proti podnebnim spremembam.
- (10) V skladu s členom 67(2) Sporazuma o BBNJ bi morala Unija v svoji listini o odobriti izjaviti, kakšen je obseg njenih pristojnosti za zadeve, ki jih ureja Sporazum o BBNJ.
- (11) V skladu s členom 70 v povezavi s členom 10(1) Sporazuma o BBNJ lahko Unija določi izjemo od tega sporazuma, če to izrecno dovoljujejo drugi členi Sporazuma o BBNJ. Unija bi morala določiti izjemo za izključitev retroaktivnih učinkov uporabe določb dela II v zvezi z morskimi genskimi viri, vključno s pošteno in pravično delitvijo koristi.
- (12) Sporazum o BBNJ, izjavo o pristojnosti in izjemo glede neretroaktivnosti v skladu s členom 70 v povezavi s členom 10(1) Sporazuma o BBNJ bi bilo treba odobriti v imenu Unije –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Sporazum na podlagi Konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu glede ohranjanja in trajnostne rabe morske biotske raznovrstnosti na območjih zunaj nacionalne jurisdikcije (v nadaljnjem besedilu: Sporazum o BBNJ) se odobri v imenu Unije.

Besedilo Sporazuma o BBNJ je priloženo k temu sklepu kot Priloga 1.

⁴ Sklepi Sveta o prednostnih nalogah EU v okviru Združenih narodov na 78. zasedanju Generalne skupščine Združenih narodov, september 2023–september 2024 (ST 11688/23).

Člen 2

Izjava o pristojnosti, ki se zahteva v skladu s členom 67(2) Sporazuma o BBNJ, se odobri.

Izjava o pristojnosti je priložena k temu sklepu kot Priloga 2.

Člen 3

Izjema glede neretroaktivnosti v skladu s členom 70 v povezavi s členom 10(1) Sporazuma o BBNJ se odobri.

Izjema v skladu s členom 70 v povezavi s členom 10(1) Sporazuma o BBNJ je priložena k temu sklepu kot Priloga 3.

Člen 4

Komisija v imenu Unije deponira listino o odobritvi v skladu s členom 66 Sporazuma o BBNJ ter izjavo o pristojnosti in izjemo glede neretroaktivnosti v skladu s členom 70 v povezavi s členom 10(1) Sporazuma o BBNJ.

Člen 5

Ta sklep začne veljati dan po sprejetju.

V Bruslju,

*Za Svet
predsednik*